

STUDENTEN WEEKBLAD

Bibliotheek
VAN DE
Technische Hoogeschool
DELFT.

9^e Jaargang.
No. 10.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.
REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, H. A. W. KLINKHAMER,
R. A. D. CORT VAN DER LINDEN, G. P. NIJHOFF,
F. A. VENING MEINESZ.

Donderdag
6 Dec. '06.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is:
Vlamingstraat 34.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 11 December, des middags om 4 uur.

Nationale Tentoonstelling van Fotografieën. (Vervolg).

B. Technische Fotografie.

Verlangd worden series fotografieën, die zoo volkomen mogelijk den gang van een of ander technisch bedrijf weergeven, of series fotografieën van machines, geconstrueerd voor éénzelfde doel.
Zoo noodig met detail-foto's, teneinde de werking toe te lichten.

Inzenders:

1. Wouter Cool, Rotterdam.
2. J. Meursing, Amsterdam.
3. Gem. Waterl., Amsterdam
(buiten mededinging.)
4. A. J. Docen, Amsterdam.
5. L. G. Langguth Steuerwald, Rijswijk.
6. H. Reufel, 's Gravenhage.

Van de verdere inzendingen werd die van den heer Oversluys bekroond met den derden, die van den heer Trivelli met den vierden prijs. Beide inzendingen waren in karakter zeer verschillend. De eerstgenoemde bestond hoofdzakelijk uit landschappen en riviergezichten, de laatste uit portretten en stillevens. N°. 264 uit deze collectie besprak ik reeds vroeger; n°. 271 (bekroond) eveneens. No. 263, de Francis Davis, was zeer mooi van helderheid, en kleur. N°. 267, met Gothische belichting (de belichting die de monniken in de 13e—15e eeuw gebruikten bij het schilderen hunner altaarstukken) vond ik minder.

Bij de verzameling-Oversluys besprak ik reeds de nos. 211, 213 en 216 uitvoerig. Deze inzending was in zijn geheel en in onderdeelen zeer goed; bij die van den heer Trivelli echter stonden zeersuperieure stukken tegenover minder goede (267, 272); het aantal is bij beide verzamelingen gelijk. Deze overwegingen leidden tot het resultaat, dat de collectie-Oversluys eene hogere onderscheiding verkreeg dan hare concurrente.

De collectie-Cappelle bestond uit louter portretstudies. Ook hierover heb ik vroeger een en ander medegedeeld.

Bij de verzameling-Andries was n°. 9, Zonsondergang, ook voorheen vermeld, een stukje van mooie werking. N°. 10, naaktstudie, scheen mij toe wat mislukt te zijn. Ook met de oker-sienna tint ben ik het niet eens, wanneer het motief zoo vol en zwaar wordt ontwikkeld. Men vergelijk dit bijv. met de Fransche foto's verleden jaar door den heer Idzerda in bruikleen afgestaan!

De heer Ankersmit gaf mooie landschapjes, als serie een goed geheel. Er was echter aan de tint (en ook hier en daar in de halflichten) iets hinderlijks. Groen is een gevaarlijke kleur voor landschappen; er behoort een geschoolde smaak toe de juiste nuance te kiezen. (Dat dit niet gemakkelijk is bewijst reeds het groote aantal bruikbare (d.w.z. onvergankelijke) verfstoffen: cromaategeel, citroengeel, oker, ruwe sienna, cobalt blauw, Parijsch blauw, ultramarijn, terwijl ook Berlijnsch blauw volgens Gaedicke bruikbaar is, volgens de proeven van Abney echter niet). Het door den heer

Ankersmit gebruikte olijfgroenachtige tintje werkte veel te dof en te monotoon, om een ooit zonnig vergezicht te kunnen weergeven.

Het zou mij te ver voeren de vele ongenoemde goede collecties te bespreken die de tentoonstelling bevatte.

Wie hieromtrent iets meer weten wil leze de 22e aflevering van „Lux” 17e jaargang, waarin een uitgebreide bespreking der tentoonstelling van de hand des hoofdredacteurs J. R. A. Schouten voorkomt. (In genoemd nummer staat o.a. ook een korte bespreking der ozotypie en ozobromide procédés, in welk laatste procédé het bekroonde stadsgezicht van den heer Mikmak is uitgevoerd. Wie deze nieuwe werkwijze uitvoeriger behandeld wil zien, leze het werk van H. W. Vogel, bewerkt door Paul Hanneke, „Das Pigmentverfahren” en de afleveringen van „Lux” van 15 Oct. j.l. of de Photographische Mitteilungen, Heft 17, 43e Jahrgang; het eerstgenoemde werk behandelt de kooldruk, met gomdruk en ozotypie; de laatstgenoemde tijdschriften bevatten mededeelingen over het ozobromide procédé.)

* * *

Thans blijft mij nog over met een enkel woord de studenteninzendingen te bespreken, die, enkele prachtige stukken van de H. H. Mikmak en Steuerwald uitgezonderd, helaas nog zeer achterstonden bij de overige inzendingen, zowel wat aantal en algemeenheid van keuze, als artistieke waarde betreft. Het is vaak nog het werk van beginners; maar gelukkig góed beginnerswerk. Slechts acht studenten zonden in; de meesten ook met enkele stukken. Het zijn de heeren:

tot de tentoonstelling toegelaten

H. H. M. Reufel	met de nos. 218—219.
J. C. Kolling	„ „ 147—154.
L. G. Langguth Steuerwald „ „ „	252—253.
J. Ente	no. 60.
W. Meyeringh	„ 188.
H. P. Heineken	de nos. 84—85.
C. C. Käyzer	„ „ 137—139.
P. J. Mikmak	„ „ 192—196.

De heer Reufel toont door zijne inzending hooger te staan als machine- en professoren fotograaf dan als kunst-impressionist. Ik begrijp maar niet hoe iemand een — op zichzelf uitstekend geslaagde! — foto van de Oostpoort met een Lagagiek op den voorgrond! kan beschouwen als een „uitdrukkelijk artistiek karakterdragend” werk (zie inzendingen-voorwaarden voor afdeling A). De heer Reufel houde mij deze opmerking ten goede; dat zijn technisch werk zeer gewaardeerd werd blijkt trouwens voldoende uit het volgend verslag der afdeling B dezer tentoonstelling.

De heer Kolling heeft ons eenigszins teleurgesteld. Waar hij op de vorige tentoonstelling (1905), slechts enkele maanden amateur-fotograaf, met zijn keurige serie landschapjes de eerste prijs behaalde, daar hadden wij thans eene uitgezochte collectie fotografieën verwacht, die getuigden van rijper werk en diepere studie. Het spijt me te moeten zeggen dat die vooruitgang niet aan onze verwachting beantwoordde, gezien de weinige nieuwe stukken die de inzending bevatte. Hopelijk ligt dit aan tijds- en andere omstandigheden! of is hier wat te veel — op de behaalde lauweren gerust? Natuurlijk waren de omstandigheden thans anders, en gingen de stukken, die 't vorig jaar uitblonken onder de studenteninzendingen, nu in de groote

menigte op; maar ook dit in aanmerking genomen blijft het bovenstaande van kracht!

De heer Kolling hoede zich verder bij zijne portretstudies voor te fantastische opvattingen en quasi-artistiek doen. Een stuk mond, neus, kin en oog, een kwart profiel is geen portret — is hoogstens mond-, neus-, enz. studie. Ook autoriseert een fout negatief niet tot eene dergelijke werkwijze — de dan verkregen resultaten kunnen toch nooit als ernstig gemeenden arbeid worden beschouwd!

Ik hoop van harte, dat de heer Kolling op de volgende tentoonstelling het bewijs zal leveren.

Van de inzendingen der heeren Mikmak en Steuerwald behoeft niets meer gezegd te worden, reeds geheel besproken zijnde. Deze collecties waren beslist de twee beste studenteninzendingen; de eerste was grooter en algemeener, bij gelijkwaardigheid der stukken, zoodat aan den heer Mikmak de Senaatsmedaille werd toegekend.

Het werk der vier overige studenten-inzenders was in 't algemeen zeer middelmatig. Alleen No. 85, Hondekop, van Heineken, was een stuk waar wel wat in zat! De heer Käyser gaf stukken als reishertinneringen aardig, maar als kunst-foto geheel verkeerd begrepen — waarlijk ook niet de gemakkelijkste onderwerpen! Ik heb ook de Ilsefalle getracht te fotografeeren, maar kwam al spoedig tot de ontdekking dat de lichtwerking in bergstreken tusschen die pijnbosschen enz. anders is dan bij ons thuis. En dan een waterval of stroomversnelling — hoeveel goede foto's bestaan hiervan? Slechts één keer kreeg ik een goed resultaat, met Zeiss' Protar, bij de waterval te Hiberger (Schwarzwald). Opnamen van de val te Schaffhausen met Zeiss' Planar gaven het karakter echter niets beter weer dan een gewone aplanaat-camera. Ook bij de Elbe-fälle (Boheemsch reuzengebergte) hoewel alle voorzorgen in acht nemende, geen beter resultaat dan een waterval „kiek". Slechts of gescheiden opnamen, of groothoeklenzen met lange pose kunnen m. i. hier goede resultaten geven. De heer Käyser voorzie verder zijne (liefst Perütz farbenempfindliche) platen tegen halatie bij dergelijke opnamen. Maar hij oefene zich eerst op boomgroepen aan den boschränd en open waterpartijen!

Van de heeren Ente en Meyeringh werd slechts één stuk op de tentoonstelling geplaatst; te weinig dus om er over te kunnen oordeelen. Ik hoop dat de heeren eene volgende tentoonstelling de gelegenheid geven zullen beter met hun werk te kunnen kennismaken! In elk geval is het feit dat zij inzonden, zeer te waardeeren. Al kon hun werk niet concurreeren met dat van oude, beproefde fotografen, toch hebben zij door deze tentoonstelling wellicht veel geleerd, dat hun van nut kan zijn bij hunne verdere ontwikkeling als amateur-fotograaf. Dat ook dit bij de volgende tentoonstelling moge blijken!

Ik laat de volledige lijst der bekroningen in Afd. A volgen.

Afdeeling A.

Algemeene Serie.

1. D. de Jonge (Amsterdam) medaille van H. M. de Koningin.
2. G. S. de Veer Jr. (Den Haag) verguld zilveren medaille der D. S. A. F. V.
3. P. M. Oversluys (Den Haag) zilveren medaille der D. S. A. F. V.
4. A. P. Trivelli (Scheveningen) bronzen medaille der D. S. A. F. V.

Fraaiste Portret:

1. (No. 271) A. P. Trivelli (Scheveningen) Groote Plaque der A. F. V. te Amsterdam.
 2. (No. 31) H. v. Capelle Jr. ('s Gravenhage) Zilveren medaille der D. S. A. F. V.
- Fraaiste Stadsgezicht: (No. 193) P. J. Mikmak, Delft, Zilveren medaille „Delfia".
- Fraaiste zee- of riviergezicht: (No. 215) J. M. Oversluys, Oude Plaque der A. F. V. te A'dam.

Landschappen:

1. (No. 232) C. J. J. Schaepman (Zwolle) Zilveren Plaque van „Daguerre" te 's Hage.
 2. (No. 96) W. Husselman (Deventer) bronzen medaille D. S. A. F. V.
- Genrestukken: (No. 39) S. Cohen Mzn. (A'dam) Prijs van Ivens en Co.
- Senaatsprijs van het D. S. C.: P. J. Mikmak, te Delft.

De bekroningen der andere afdeelingen zijn in de Jury verslagen dier afdeelingen vermeld.

Ik heb bij voorgaande besprekingen systematisch die collecties overgeslagen, die buiten mededinging waren ingezonden: n.l. die der heeren Ign. Bispinck en W. H. Idzerda, en de inzending der A. F. V. te Amsterdam. Het kwam mij beter voor dit werk, het beste der tentoonstelling, in een kort opstel eens afzonderlijk te bespreken in verband met het streven der laatstgenoemde vereeniging en hare merkwaardige organisatie; en met den hoogen rang die in den tegenwoordigen tijd, vooral in het Buitenland, de artistieke fotografie reeds ingenomen heeft te midden der schoone kunsten.

Het doel van deze regelen was dan ook minder een volledig verslag te geven der tentoonstelling en der juryoverwegingen, want dit zou mijne krachten te boven gaan; maar slechts eene poging in eenigszins ruimeren kring belangstelling te verwekken voor eene kunstvorm, die ieder mensch met ontwikkeld kunstgevoel en ernstige wil in staat stelt de schoonste impressies neer te etsen op de wijze die zijn gevoel hem aangeeft en zijn schoonheidsverlangen bevredigt.

Dat deze wêlgeslaagde tentoonstelling veel moge bijdragen tot het vermeerderen van het kunstleven naast al ons technisch onderwijs!

DELFT, 28 November 1906.

J. A. K. VAN HASSELT.

Vrede-tentoonstelling.

Kort geleden heeft zich onder de studenten aan de T. H. gevormd eene commissie, welke propaganda zal maken voor de beginselen der „Internationale Vereeniging „Vredetentoonstelling". Deze commissie is een sub-afdeeling van die, welke reeds bestond onder de Delftsche burgerij. Met het volgende is getracht een beeld te geven van het doel dezer internationale vereeniging; de stof is ontleend aan den, door den oprichter — tegenwoordig sekretaris-generaal A. ten Bosch — geschreven brochure: „Wat wil de Internationale Vereeniging Vrede-tentoonstelling?"

* * *

Artikel 2 van de „Grondregelen" luidt:

Doel en middelen.

De Vereeniging heeft ten doel de vestiging te bevorderen van een internationalen rechtstoestand, welke den bloedigen strijd zal kunnen vervangen.

- Zij streeft dit doel na langs wettigen weg en wel door:
- a. het tot stand brengen en houden eener Wereld-vredetentoonstelling in Nederland, bij gelegenheid van de voltooiing en inwijding van het Vredespaleis (Carnegië-stichting) te 's Gravenhage.
 - b. het inrichten van internationale congressen en het doen houden van voordrachten.
 - c. het zoeken van samenwerking met vereenigingen, die een gelijksoortig doel beoogen.
 - d. het uitgeven van geschriften en het uitschrijven van prijsvragen.

„Bij het uitspreken van dat woord komt bij velen het woord „rust" in de gedachte.

In een woud komt een gevoel van rust — vrede — over ons. Men spreekt dan ook over den vrede van het woud, den vrede van het kerkhof en dergelijken.

De Pacifisten willen een dergelijken Vrede niet; zelfs is hun streven niet gericht op een verwezenlijking van de absolute wapenrust; zij streven niet naar een toestand waarbij geen enkel wapen meer zal worden gebruikt.

Maar al te veel menschen dwalen of hebben gedwaald in hunne meening over het Pacifisme. Als bewijs voor deze bewering wil ik aanhalen de woorden van Von MOLTKE: „De eeuwige vrede is een droom, maar voorwaar geen aangename".

Hij moet voorzeker toen gedacht hebben aan een eeuwigen vrede, waarbij geen geluid de stilte verstoort, waar geen wanklank wordt vernomen, waar alle menschen vrienden zijn.

Het gebrek in onze taal, dat zij geen woord bezit om het verschil aan te duiden tusschen den absoluten vrede en de tegenstelling van hetgeen bedoeld wordt met het woord oorlog, is de oorzaak dat zoo menigeen om het streven der Pacifisten lacht en de verwezenlijking „een utopie" noemt.

Minder schoon, maar juister is het, te zeggen, dat het streven der Pacifisten is:

Rust der wapenen door Recht.

De Pacifisten weten, dat de verwezenlijking van den droom, om den strijd tusschen de menschen en den strijd in de natuur te beëindigen, m. a. w. een „eeuwigen vrede” tot stand te brengen, evenmin bereikbaar is als de mogelijkheid om een „Perpetuum mobile” te vinden.

Van de vroegste tijden af het gemeenschapsleven der menschen beschouwend, ziet men dat zoodra ergens een geschil ontstond, er gestreefd werd dit volgens recht en billijkheid te beslechten. In den familiëkring, die als oervorm van den tegenwoordigen „staat” kan beschouwd worden, bestond de neiging eene goede onderlinge verstandhouding te behouden; tegenwoordig streven de regeeringen der staten het bewaren van het „status quo” na. Ten einde eventuele oneenigheid op de meest beschaafde en voor beide partijen verkieslijkste wijze bij te leggen, vormden staten met elkaar bonden; Bondstaten (bijv. Zwitserland) of Statenbonden (bijv. het Duitsche Rijk). Zij die tot zoo'n vereeniging toetraden, verbonden zich, elk verschil van meening dat onaangename gevolgen met zich zou kunnen slepen, te brengen voor een lichaam, op bepaalde — onderling overeengekomen — wijze samen te stellen.

Hieruit blijkt de neiging der verschillende staten te geraken tot iets analoogs, als reeds bestaat daar waar het betreft zaken van meer persoonlijk belang, te komen tot eene instelling welke zal hebben vonnis te wijzen in zaken van staatsrechterlijke oneenigheid, evenals de reeds bestaande rechtbanken hebben recht te doen in burgerlijke geschillen.

Het doel der I. V. V. T. is, deze neiging aan te kweken, er het voordeel van aan te toonen en vooral de onmogelijkheid het er langer zonder te doen; nog sterker: zij beoogt het verplichtend stellen van de behandeling van internationale geschillen voor een internationale rechtbank, de afschaffing van het eigen-rechter zijn; evenzoo als in de burger-maatschappij slechts de rechtbank uitspraak kan doen in publiekrechtelijke geschillen of vonnis kan wijzen in strafzaken.

Iets nieuws bedoelt zij dus in dit opzicht niet; slechts het doorvoeren van een reeds lang bestaand beginsel heeft zij op 't oog.

Zij is ook geen anti-militaristische vereeniging, „zij erkent het recht van zelfverdediging, zij weet dat het in de menschelijke natuur ligt zich te weren, ook al weet de mensch, dat hij het onderspit moet delven. De Pacifist gelooft, dat indien de menschheid overtuigd zal zijn, dat Recht gaat boven geweld, de legermachten zullen komen in dienst van het Recht, dat er dan alleen zal zijn een zeer beperkte politiemacht. Hij wil, dat wat erkend moet worden als juist en dat wat als juist erkend is voor de individuen onderling, ook erkend zal worden als juist voor de groepen van individuen, dat zijn de natiën.”

* * *

Weliswaar bedenkt men zich tegenwoordig wel eens tweemaal alvorens men een oorlog begint, weliswaar tracht men oorlogen te voorkomen en te vermijden, maar dit alles geschiedt langs een weg, die geenszins de naaste mag heeten.

Waarom geven tegenwoordig de mogendheden aan hun oorlogsmaterieel zulk een ontzaglijke uitbreiding? Omdat zij zeggen wat indertijd Hugo de Groot neerlegde in de woorden „Si vis pacem, para bellum” (als ge den Vrede wilt, bereid U dan voor op den oorlog).

En voor ons, twintigste eeuwers, is de zin daarvan wel te vatten; wij vinden zelfs dat zelden beter raad werd gegeven. Maar gaan wij eens na of deze spreuk ook in onze maatschappij nog van kracht is.

De spreuk vond zijn oorsprong in de politiek der Romeinen. Toen was zij van waarde.

„Immers de oude Romeinen hebben steeds al de andere volken als barbaren, als vijanden van hun beschaving beschouwd.

Zij voerden een buitenlandsche roofpolitiek en moesten tegenover de vijanden van het Romeinsche Rijk steeds voorbereid zijn op een aanval, omdat zij de eigendommen van anderen hadden geroofd.

Wat hunne onderlinge verhouding betreft, gold ook bij hen de zinspreuk „Eendracht maakt macht”. Ja de wijze waarop zij de rechten en verplichtingen onderling hebben geregeld, strekt nog steeds in onze eeuw aan anderen ten voorbeeld. Het Romeinsche recht heeft op het recht van andere Staten een onuitwischbaren invloed gehad.

Telken male, waarop aan de Pacifisten zoo misplaatst, liefst

als machtspreuk, wordt voorgehouden: „Si vis pacem, para bellum”, vergeet men dat de niterlijke omstandigheden in hooge mate zijn veranderd.”

* * *

„Wij zien dus, dat bij het toenemen der beschaving ook iedere beschaafde regeering er naar streeft om oorlogen zoo veel mogelijk te vermijden, want terwijl vroeger een oorlog tusschen twee stammen moeilijk was, omdat de middelen van vervoer beperkt waren en daardoor de andere omwonende stammen betrekkelijk weinig hinder ondervonden van de twee strijdende partijen, is door het enorm uitgebreide internationale verkeer een oorlog tusschen twee natiën niet een ramp, die alleen de twee oorlogvoerende partijen raakt, maar een ramp waarvan alle andere landen, dus ook die geen rechtstreeksch aandeel hebben aan den krijg, de nadeelen ondervinden. De Europeesche Staten doen dan ook alles om den oorlog te vermijden en den vrede in stand te houden. Iedere natie — wij lezen het dagelijks in de dagbladen — versterkt zijn leger en zijn vloot uitsluitend om den vrede te kunnen bewaren.

Iedere natie wenscht, dat er tusschen de beschaafde rijken in de wereld vrede zal heerschen.

Men wenscht dat, omdat men weet dat elke oorlog, niet alleen een ramp is voor den overwonene, maar ook voor den overwinnaar. Men wenscht dit, omdat de rampspoed zich niet beperkt tot de strijdende partijen, maar zich doet gevoelen bij alle volken der aarde.

Men wenscht dit, omdat men overtuigd is, dat door den vooruitgang van het verkeer, de belangen der volken voor het grootste deel gemeenschappelijk zijn geworden en daardoor iedere oorlog is geworden een internationale ramp.”

* * *

Zooals gezegd, tegenwoordig wapent men zich slechts ten einde daardoor kwaadwilligen eerbied in te boezemen en zoodoende een oorlog te vermijden. Deze toestand echter, de gewapende vrede, vordert jaarlijks 25 % van de totale uitgaven van alle Europeesche staten te zamen (bij ons in 1904: 26,2 %). De toename der oorlogsuitgaven is eveneens onrustbarend.

„De Europeesche Staten hebben in het jaar 1883 aan directe kosten voor leger en vloot uitgegeven: f 1807.560.000.— Tien jaar later d. i. in 1893 waren de directe uitgaven f 2183.760.000.— dus een vermeerdering van f 376.200.000.— (per jaar).

Maar weer tien jaren later bedragen de oorlogslasten in Europa f 3549.720.000.— of f 1365.960.000.— méér dan in 1893.

Zeer zeker is de bevolking in die tijdperken ook toegenomen en dus de draagkracht der natiën gestegen.

Het feit echter, dat de schuldenlast der Europeesche Staten van 1893 tot 1903 met f 2562.060.000.— is vermeerderd, toont ons, dat de stijging der oorlogslasten in geen verhouding staat met den aanwas der bevolking.

Daar bovendien de sociale behoeften der volken steeds dringender voorziening eischen, blijkt de onmogelijkheid van een doorgaan op dezen voet. Zoo zal men na verloop van tijd vanzelf tot eene andere regeling moeten komen; 't is evenwel niet te zeggen hoelang dat nog duren zal en ten einde dat tijdsverloop te verkorten maakt de I. V. V. T. propaganda voor hare beginselen.

Op de vraag waarom zij juist het houden eener tentoonstelling zulk een krachtig middel tot bereiking van haar doel acht, antwoorde het volgende gedeelte uit de brochure van den Heer A. ten Bosch:

„Ongeveer in het tijdperk 1910—1912 zal vermoedelijk het Vredespaleis, als geschenk van den Amerikaan ANDREW CARNEGIE te 's Gravenhage worden ingewijd.

Indien in dat jaar een tentoonstelling wordt geopend, die daardoor gekenmerkt is, dat tegelijk met de voordeelen van den vrede de verschrikkingen van den oorlog zijn te aanschouwen, dan is daarmee de gelegenheid gegeven om door persoonlijke waarneming te oordeelen.

Mocht dan nog na de inwijding van het Vredespaleis H. M. de Koningin aan het hoofd van vorsten en presidenten de Vrede-tentoonstelling willen bezoeken en hun aantoonen hoe groot een ellende door een enkelen pennestreek kan worden veroorzaakt of vermeden, dan zou het moreele resultaat zeer groot zijn.

Gedurende het tijdperk dat de tentoonstelling geopend is, moeten congressen worden gehouden, waar letterkundigen, industriëlen, kooplieden en landbouwers, rechtsgeleerden,

ingenieurs en economisten, kortom, mannen van studie en praktijk, zich uitspreken over de wijze, waarop een oorlog kan vervangen worden door een menswaardigen strijd.

Ik stel mij voor, dat op deze congressen een aantal vragen zal worden beantwoord, die vooraf door een internationale commissie zijn vastgesteld.

Ik stel mij voor, dat daar duidelijk vergeleken zal worden, hoeveel kapitaal in de laatste tien jaren door de verschillende Rijken voor oorlogstoerusting is uitgegeven en hoeveel malen bekende nuttige werken, waarnaar reeds lang met verlangen wordt uitgezien, hadden kunnen worden volbracht. Ik denk daarbij aan het bestrijden van verschrikkelijke ziekten, aan het ontginnen van woeste gronden, aan het droogmaken van waterplassen, enz.

Naast de resultaten van den vrede, belichaamd in een degelijke kunst- en verkeerstentoonstelling, toone men de nadeelen en ellende van den oorlog, door enorme schilderdoeken of panorama's aanschouwelijk gemaakt.

Een dergelijke tentoonstelling zal reeds lang vooruit haar heilzamen invloed doen gevoelen.

Gedurende de jaren van voorbereiding zal op de lippen van ieder beschaafd mensch over de geheele wereld het woord „vrede” gestadig worden gebracht, ja, ook de onbeschaafden zullen het vernemen; men zal zich meer met dit onderwerp bezig houden; men zal de noodzakelijkheid van den vrede inzien.

De Nederlandsche en ook de Wereldindustrie zal geprikkeld worden om op deze tentoonstelling, die een hoog doel heeft en geen wereldkermis zal zijn, waardig voor den dag te komen. Ons land zal de enorme voordeelen ondervinden en met eere worden genoemd. Het zal weder toonen, dat ook een kleine natie „groot” kan zijn.”

Om onafhankelijk te zijn bij het inrichten der tentoonstelling, om het slagen ervan zekerder te maken, tracht de vereeniging over de geheele wereld leden te werven. Zij begint echter in Nederland, omdat dit het meest belang erbij heeft, en bovendien om een kern te hebben, waarvan verdere actie zal uitgaan.

* * *

Hiermede is in hoofdtrekken meegedeeld, wat het doel der vereeniging is.

Zij, die iets voelen voor haar streven en dit wenschen te steunen, worden verzocht zich als lid (contributie f 1,50) aan te geven bij de Kommissie, bestaande uit de heeren:

W. C. KORTHALS ALTES.
F. A. VENING MEINESZ.
W. H. VAN LEEUWEN.
G. J. BRAAT.
C. E. DUTILH JR.

BOEKBESPREKING.

EEN HINDOE-HEILIGE VAN DE NEGENTIENDE EEUW,
door DR. LOUIS A. BAEHLER.

Uitgeversvereeniging „Vrede”, 's Gravenhage.

Onder dezen titel vinden wij de levensbeschrijving en leering van een, in de Westersche Maatschappij, bijna geheel onbekend Heilige, geschreven door den bekwamen hand van den bekenden Groningschen predikant Louis Baehler. De stof is verdeeld in 2 afdeelingen, terwijl het boekje met een slotwoord eindigt.

De 1e afdeeling omvat het leven van den Hindoe-heilige Gadadhara, anders genaamd Ramakrisjna en is ontleend aan een lezing van Swami Vivekananda, een zijner grootste apostelen, te New-York gehouden en aan een werk, dat wijlen prof. Max Müller over hem schreef: „Ramakrishna. His life and saying”.

De 2e afdeeling omvat zijne leering en is neergelegd in een bloemlezing van 126 zijner uitspraken, geput uit een verzameling van 554 nummers, bijeengebracht door Swami Abhedananda, ook een zijner grootste apostelen.

De schoonheid van gedachten en de hooge mate van geestelijke kennis en wijsheid, welke in bijna elk zijner uitspraken te vinden is, loont wel de moeite om het boekje door te lezen, doch daar het geen werkje is om vluchtig te behandelen, kunnen wij een ieder ten sterkste aanraden het zich aan te schaffen.

Het boekje is prettig geschreven en wij zijn overtuigd, dat het zijn weg wel vinden zal. Een woord van dank is hier niet misplaatst aan den heer Baehler, voor het in ruimeren kring bekend maken van dezen grooten Hindoe.

(Zie vervolg Tweede Blad.)

ADVERTENTIEN.

Bij A. E. KLUWER te DEVENTER verscheen thans de **tweede** druk van:

Oplossingen der Wiskundige Opgaven

VAN DE

Examens der Polytechnische School
en der Technische Hoogeschool

met **nieuwe opgaven** door

G. J. VAN DE WELL.

2e deel, prijs **f 5,25.**

Dit 2e deel is bijgewerkt tot September 1906.

Corpsdiploma's.

Met het oog op de verzending der CORPS-DIPLOMA'S, welke eerstdaags zal plaats hebben, beveelt ondergeteekende zich aan voor het

omlijsten met LINNEN RAND
of HOUTEN LIJST.

J. WALTMAN JR.

Boekhandel, Binnenwatersloot 33.

Piano's en Orgels

tegen billijke prijzen te huur,

bij F. J. RAAR, Nieuwstraat 6.

EGLISE WALLONNE.

Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

DANSSCHOOL
W.H.C. VAN DER KRAAY.
PHOENIXSTRAAT 68^B.

Gelegenheid voor
PRIVAATLESSEN.

HEDEN: =====

BILLARD-CONCOURS.
HOTEL „LUBRECHTS”.

Stélio
High Class
Turkish cigarettes.
ALOM MET GOUD BEKROOND.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 6 DECEMBER 1906. No. 10.

De Ontwerp-Regeling der Studiebelangen-behartiging.

Bij het beoordeelen van de ontwerp-regeling der studiebelangen-behartiging past in de eerste plaats eene waardeerende uitlating, zoowel wat inhoud als wat vorm betreft. Toch heb ik enkele bezwaren van ingrijpenden aard, die ik den ingeschrevenen ter beoordeeling wil voorleggen.

Eenige eischen, waaraan ik de regeling toetste wil ik hier op den voorgrond plaatsen:

I. De regeling moet eene krachtige uitvoering mogelijk maken; daartoe moet de Centrale Commissie voor Studiebelangen zich op een gegeven oogenblik met volle kracht en onverdeelde aandacht aan één bepaald belang, zij het ook een belang van slechts ééne faculteit, kunnen wijden; wel niet met geheele veronachtzaming der andere faculteitsbelangen, maar met snelle afdoening der uiterst noodzakelijke.

II. De Centrale Commissie moet daarom zoo samengesteld worden, dat tusschen voorzitter en leden der Commissie eene gewenschte, dikwijls uiterst noodige, overeenstemming bestaat.

III. De regeling moet waarborgen, dat de belangen van elke faculteit, groot of klein, steeds tot hun recht komen.

IV. De regeling moet bewerken, dat de belangstelling der ingeschrevenen in de behartiging harer studiebelangen steeds geprikkeld wordt.

V. De regeling moet trachten te waarborgen, dat de behartiging der studiebelangen der ingeschrevenen op den duur niet zal verslappen.

VI. De Centrale Commissie moet onafhankelijk zijn van Handleidingen en Vakverenigingen, ook geldelijk.

Dat eene krachtige uitvoering der studiebelangen-behartiging doorlopend wenschelijk is wil ik met een enkel woord toelichten.

Drie groepen van menschen hebben belang bij de inrichting van het onderwijs aan de Technische Hoogeschool n.l. de studenten, de hoogleeraren en de mannen in de praktijk, onder welke laatste groep ik noem Ingenieurs en Ondernemers, in den ruimsten zin opgevat. Met dit belang is meteen de wenschelijkheid en het recht van invloed der drie groepen vastgesteld.

De studenten, de meest belanghebbenden bij eene goede regeling van het onderwijs kunnen slechts gissen naar de juiste oplossing, ondervinding ontbreekt hun. Zij overzien hunne studie niet volkomen en zijn onvoldoende op de hoogte met de eischen der praktijk. Toch kunnen zij veel wél beoordeelen en bijvoorbeeld aandringen op minder opgedrongen studie en meer tijd voor vrije ontwikkeling volgens eigen aanleg en lust. Zij moeten zich rekenschap geven in hoeverre hunne toekomst door de studie te Delft gewaarborgd wordt en medewerken die waarborgen te vermeerderen. Zij moeten waken, dat zij zich werkelijk ontwikkelen en waken, niet een methoden-automaat te worden door van buiten leeren van het voorgedragen dictaat. Vrije, en werkelijke ontwikkeling van verstand en karakter geven vertrouwen in de toekomst en brengen persoonlijkheden in de samenleving, die ook buiten hun vak van beteekenis zijn.

Het is gelukkig, dat de studenten niet alleen, volgens eigen lusten hunne studie regelen. Een stem in het kapittel komt hun toch toe.

De hoogleeraren onderwijzen ieder een bepaald vak. Een hoogleeraar is geneigd zijn onderwijs te regelen naar de behoefte van betrekkingen, die zijn vak als eerste vragen. Zij worden dan voor menschen, die zich later in eene andere richting willen ontwikkelen of wel voor hem, die zijn loopbaan nog niet duidelijk omljnd voor zich ziet, te veel eischend. Er zullen er zijn, die door bindende bepalingen de vrijheid van studie beperken. Door ieders toenemende eischen wordt het studieprogram overladen. Vraag naar feiten ten koste van inzicht en lust. Wanhopige examenstudie en -vrees ten koste van werkelijke ontwikkeling, van vorming tot mensch, tot karakter. Het is gelukkig, dat de hoogleeraren de stem der studenten en afgestudeerden willen hooren!

De mannen in de praktijk moeten zooveel mogelijk invloed hebben op de regeling van ons onderwijs. Want wie niet werkt, zuiver tot bevordering van eigen stoffelijke welvaart, maar gedreven wordt door de zucht de voortbrenging te bevorderen tot voordeel van de gemeenschap zal beseffen, dat de voorbereiding tot lateren werkkring grooten invloed hebben moet op de doelmatigheid en het nut van de voortbrenging.

Het is gelukkig, dat mannen in de praktijk hunnen invloed op het onderwijs aan de Technische Hoogeschool willen doen gelden.

Het is de taak der Centrale Commissie deze drie groepen samen te brengen en vooral den band aan te houden met de mannen in de praktijk, hun invloed te vergrooten. Verschillende inzichten zullen tot wrijving, soms misschien tot schuring van gedachten aanleiding geven; maar eene levendige strijd, open gestreden, brengt opwekking en maakt krachtig. Strijdt ieder eerlijk voor eigen belangen en tracht men te begrijpen wat onaannemelijk scheen op het eerste gezicht; dan wordt strijd tot samenwerking en leidt verschil in inzicht tot waardeering.

De wijze, waarop onze studie ingericht moet worden, het aantal en de hoeveelheid van ieder der te onderwijzen vakken moet bepaald; wij moeten zoeken naar de wijze, waarop de jongelui, studeerenden te Delft, het meest doelmatig worden onderlegd voor hunnen toekomstigen werkkring. Het juiste leerplan moet worden benaderd. Het oordeel van de mannen in de praktijk loopt veelal uiteen. Zoo zijn er civiel-ingenieurs, van meening dat mechanica's van ondergeschikt-, praktische vakken daarentegen van overwegend belang zijn; anderen beweren: de mechanica's zijn het meest belangrijk, de kennis der praktische vakken komt vanzelf in de praktijk. Ieders loopbaan bepaalt zijn oordeel. Het is eene moeilijke taak der Centrale Commissie oordeel in verband met loopbaan naar waarde te schatten en dienstbaar te maken aan de belangen der ingeschrevenen aan de T. H.

Eene blijvende oplossing voor het leerplan zal nooit gevonden worden. De juiste oplossing van heden is over een jaar niet meer juist. Nieuwe uitvindingen en instellingen brengen verandering in de eischen der vorming van den toekomstigen ingenieur.

Zoo vragen de studeerenden voor civiel-ingenieur of eene betrekking als Inspecteur van den Arbeid of lidmaatschap van een Raad van Beroep voorziening in de voorbereiding eischt en de bouwkundigen vragen zich af of voordrachten over stedenbouw nog gemist kunnen worden. — Eene uitvinding op natuurkundig of scheikundig gebied kan eene groote verandering in de voorbereidende studie brengen.

De Centrale Commissie moet zich dus steeds rekenschap geven, welke eischen Wetenschap en Samenleving aan den toekomstigen ingenieur stellen.

Zoo geloof ik ook, dat de voorbereiding tot onze voorbereidende studie, niet buiten het beoordeelingsveld van de Centrale Commissie valt. De doelmatigheid van het onderwijs op eene Hoogere Burgerschool als voorbereiding tot zelfstandige studie is een studiebelang van de toekomstige ingenieurs. Wie slecht onderlegd is, zal bij zijne verdere ontwikkeling hiervan de groote nadeelen ondervinden.

Ik keer terug tot de vooropgestelde eischen.

I. De wenschelijkheid, dat de Centrale Commissie krachtig is in haar uitvoerende taak is door het voorgaande voldoende toegelicht.

II. Om eene krachtige Commissie te vormen moet er overeenstemming bestaan tusschen voorzitter en leden. Moeten personen met verschillende inzichten in belangrijke zaken en met verschillend karakter samenwerken tot het bereiken van een doel, dan zullen zij dikwijls door meeningsverschil en onderling niet-begrijpen wel tot wrijving en debatten komen, veelal over onbeduidende zaken, maar niet tot overeenstemming en handelen. Het gevolg is, dat niets tot stand komt. Zulke uiteenloopende persoonlijkheden zullen waarschijnlijk ook naast elkaar in de Centrale Commissie geplaatst worden, nu de ontwerp-regeling den voorzitter verrast, soms misschien verschrikt met leden voor zijne Commissie (art. 3). — Voordat de zoo willekeurig bijeengebrachte personen tot overeenstemming komen en elkaars standpunt begrijpen en waardeeren kan veel tijd verloren gegaan zijn. Daarom wil ik den voorzitter invloed geven op de verkiezing zijner bestuursleden.

Kiest eenen voorzitter, dien gij vertrouwen schenkt als persoon en als drager van zekere beginselen en zet als leden naast hem die personen, die uwen voorzitter het meeste kracht geven. Voortdurende strijd en niet-begrijpen van elkaars standpunt kan in een bestuur verslappend

werken. Dit moet tegengegaan worden, voorkòmen gaat helaas niet.

De volgende artikelen ter vervanging van art. 3 der ontwerp-regeling, komen naar ik meen aan mijne bezwaren tegemoet.

Art. a. De voorzitter en de leden der C. C. v. S. worden gekozen door alle ingeschrevenen aan de T. H.

De leden worden gekozen, nadat de voorzitter is verkozen.

Art. b. Een candidaat voor voorzitter der C. C. v. S. wordt gesteld door het Bestuur van Handleidingen, na overleg met de aftredende C. C. v. S.

Tegen-candidaten kunnen worden gesteld door minstens 25 ingeschrevenen.

Candidaten voor de andere plaatsen in de C. C. v. S. worden gesteld, na overleg met den gekozen voorzitter:

één door het Bestuur van Handleidingen;

verder door elk Vakvereenigingsbestuur zoovele kandidaten als de Vakvereening faculteiten omvat en wel uit iedere faculteit één candidaat.

Tegen-candidaten kunnen worden gesteld:

1° door den verkozen voorzitter.

2° door minstens 25 ingeschrevenen.

Een tegen-candidaat, gesteld tegenover eenen candidaat van een vakvereenigingsbestuur moet tot dezelfde faculteit behooren als de candidaat, tegenover wie hij gesteld wordt.

Art. c. Worden binnen 8 dagen na den dag der candidaatstelling geen tegen-candidaten gesteld, zoo zijn de candidaten gekozen.

Art. d. In geval van stemming moet deze geschieden binnen 14 dagen na de candidaatstelling.

Om gekozen te zijn moet de candidaat de volstrekte meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigen; heeft geen der candidaten deze meerderheid, dan heeft herstemming plaats.

Art. e. Zoo minder dan 200 geldige stemmen zijn uitgebracht is de stemming ongeldig. Dan zijn gekozen de voorzitter gesteld door Handleidingen en de door hem uit de gestelde kandidaten voor iedere plaats, aan te wijzen personen.

Zoo ook, wanneer ten tweeden male herstemming noodig zou zijn.

Art. f. Met den voorzitter treden alle leden der C. C. v. S. af. Zij zijn terstond herkiesbaar.

Art. g. Na verkiezing van alle leden der C. C. v. S. maakt de voorzitter bekend of hij zijne taak met de verkozenen meent te kunnen aanvaarden. Zoo niet, dan heeft herkiezing plaats.

Art. h. De C. C. v. S. aanvaardt bij monde van haren voorzitter in eene Besturenvergadering, waartoe alle ingeschrevenen toegang hebben, hare taak met uiteenzetting harer te volgen gedragslijn.

Het Bestuur van Handleidingen is een onpartijdig lichaam dat met belangen van elke faculteit in aanraking komt, daarom meen ik, dat de candidaatstelling van voorzitter door dit bestuur veel kans op een juiste keuze geeft. Een slappe, permanente Centrale Commissie zal uit haar midden dikwijls den meest meegaande en gemakkelijkste harer leden tot voorzitter kiezen, die voor doortastend en beleidvol optreden dikwijls niet berekend zal zijn.

III. De ontwerp-regeling geeft voldoende waarborgen, dat de belangen van elke faculteit tot hun recht komen, doordat elk lid van de Centrale Commissie is toegevoegd aan een bepaald Vakvereenigingsbestuur.

IV. De belangstelling der Ingeschrevenen moet geprikkeld worden door de openbare aanvaarding door de Centrale Commissie van hare taak, volgens mijn artikel h; door de rede van den voorzitter af te drukken in het S. W. en verder door bekendmaking en toelichting in het S. W. van alle belangrijke handelingen der Centrale Commissie. Een uitgebreid recht van interpellatie der Ingeschrevenen, in woord en in druk, in vergaderingen en in het S. W. kan ook in de goede richting werken.

V. Om eenen waarborg te geven dat de behartiging der studiebelangen op den duur niet zal verslappen, zou ik de volgende artikelen wenschen in te voeren:

Art. p. De Centrale Commissie van Studiebelangen houdt een daartoe aan te wijzen lichaam op de hoogte van hare werkzaamheden en is verplicht dit lichaam op zijn verzoek alle inlichtingen en inzage in de boeken te verschaffen, zò in de wet van dit lichaam een artikel is opgenomen, het verplichtende jaarlijks een verslag uit te brengen van de werkzaamheden der C. C. v. S.

Art. q. Zoo de C. C. v. S. hare taak verwaarloost of met de belangen der Ingeschrevenen strijdige besluiten neemt, heeft het in art. p genoemde lichaam het recht in te grijpen, mits het den dag van ingrijpen eene algemeene vergadering van Ingeschrevenen bijeenroeft, te houden binnen 14 dagen na den dag van ingrijpen.

Art. r. Het lichaam, bedoeld in art. p kan zoo zij dit gewenscht acht, tijdelijk de behartiging der studiebelangen opdragen aan een ander lichaam of deze zelf op zich nemen tot de vergadering van Ingeschrevenen uitspraak gedaan heeft.

Voor het lichaam, zooals bedoeld in art. p, zouden in aanmerking komen de senaat van het D. S. C. en het bestuur van den D. S. B. Het lichaam moet waken, dat de Centrale Commissie hare administratie niet verwaarloost en waarschuwt door ingrijpen de Ingeschrevenen als de Centrale Commissie hare taak verwaarloost of verkeerd handelt. Een ingrijpen van het lichaam, dat buiten de studiebelangen staat, zal zeker de belangstelling der Ingeschrevenen opwekken. Levendige vergaderingen, waarin waardeering en afkeuring van het ingrijpen zal uitgesproken worden, zullen het gevolg zijn. Er zal actie in de gemoederen ontstaan, juist wat bereikt moet worden!

VI. De Centrale Commissie moet onafhankelijk zijn, ook geldelijk.

Art. 14 der ontwerp-regeling, waarbij de Besturenvergadering vaststelt, welk aandeel jaarlijks elk der aangesloten vereenigingen zal bijdragen tot dekking der kosten van de Centrale Commissie, maakt ieder jaar deze uiterst moeilijke regeling noodzakelijk. Beter lijkt mij, dat elk Ingeschrevene, eene jaarlijksche bijdrage moet storten voor de behartiging zijner studiebelangen. Door uitsluiting van lidmaatschap van Handleidingen, Vakvereenigingen en zoo mogelijk nog andere vereenigingen wanneer deze bijdrage niet is betaald en door inning bij de inschrijving voor de studie aan de T. H., zouden de bezwaren voor de inning der kleine bijdrage voor het grootste deel opgeheven kunnen worden. Heeft de Centrale Commissie over eigen geldmiddelen te beschikken, dan zou zij zoo noodig ook Handleidingen of Vakvereenigingen geldelijk kunnen steunen.

Hiermede besluit ik. Ook zonder historische kennis der studiebelangen-behertiging kan naar mijne meening een oordeel over de ontwerp-regeling gevormd worden. Dat velen de ontwerp-regeling zullen beoordeelen hoop ik.

G. J. LAMAN TRIP.

Uitvoering van „Toonkunst”.

De afdeeling Delft van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst had dit jaar in studie genomen: Das Paradies und die Peri, van Robert Schumann.

Wèl is dit werk verouderd, wat sommige gedeelten lang, tèn lang misschien voor moderne ooren doet klinken, maar toch boeit de warme zangrijke melodie, die Schumann, misschien de meest poëtische van alle componisten, zoo aantrekkelijk maakt, nog steeds nagenoeg ieder eenigszins muzikaal aangelegd mensch.

De uitvoering als geheel kan geslaagd genoemd worden. Vooral in de keuze der solisten was men gelukkig geweest.

Van Mevr. Noordewier nog iets te zeggen is overbodig. Zij heeft in één woord verrukkelijk gezongen. (Hierbij denk ik vooral aan het ontroerende: „Verstoszen Verschlussen” in het begin van het derde deel). Haar ontvangst was er eene zooals weinigen te beurt valt.

Mej. van der Zijl, een leerlinge van haar, deed zich als de bezitster van een zonnig-heldere stem kennen, die zich in het soloquartet goed aanpaste bij die van Mej. Willing. Deze zong haar partij met veel zekerheid en ook zij beschikt over een frissche stem van gezond timbre, terwijl haar voordracht te loven viel. Dit laatste kan niet gezegd worden van den tenor, den heer van Veen. Wel heeft hij een buigzame, gemakkelijk aansprekende stem, maar door zijn eentonige voordracht wist hij mij in de lange recitatieven absoluut niet te boeien; daarbij krijgt zijn stem bij uitzetting, vooral in de hoogte, iets vlaks, glansloos, dat onaangenaam aandoet. Beter was de baryton de heer Barendse. Zijn stem en voordracht hebben zeer goede eigenschappen.

De koren hebben in dit werk een ondergeschikte rol. De zekerheid liet nog al eens te wenschen over, vooral tegen het slot. De vrouwenstemmen waren dikwijls zwak.

Het aanvangskoor in het 3e deel liep echter goed van stapel.

Voor de volledigheid zij vermeld dat de dames Scholten en Schot in het solokwartet in het 3e deel goed voldeden.

Dat het bij het orkest altijd in den haak was, zou te veel gezegd zijn, maar dit was niet altijd aan hen te wijten. Een woord van lof voor de cellisten: hun toon was bijzonder goed.

Van het groote succes komt zeker een belangrijk deel toe aan den leider, den heer F. Boers, die zijn moeite beloond zag zoowel in den vorm van een krans, hem door het koor aangeboden, alsook door het langdurige applaus, dat zeker ook hem gold.

Een avond dus van niet onverdeeld genot, doch waar Toonkunst toch met voldoening op kan terugzien.

Ag.

Vrije Studie.

PROFESSOR AUG. VERMEYLEN OVER GUIDO GEZELLE.

Professor Vermeulen uit Brussel hield op Donderdag 29 November een lezing over Guido Gezelle voor een publiek, waarin ook eenige studenten waren op te merken.

Guido Gezelle, de priester, die nu na zijn dood ook in Noord-Nederland vereerd wordt als de eenvoudig vrome Katholiek, die in Vlaanderland op zoo wonderbaarlijke wijze wist te spreken van al het eenvoudig schoone om hem, die alle vogels, alle boomen kende naar hunnen aard, Guido Gezelle was meer dan dat! Men miskent hem, wanneer men daar zijne kracht alleen zoekt en de reden is zoo eenvoudig: men kent slechts den Gezelle der latere jaren, toen hij zich gewend had veel te verzwijgen wat hij in zijn eerdere jaren luid en oprecht gesproken had.

Hoe dit kwam, och, zie slechts zijne gedichten door, ge vindt daarin zijn geheele geschiedenis.

De Guido Gezelle der „Dichtoefeningen”, is jong, enthousiast, hij was toen leeraar aan het klein Seminarie te Rousselaere en we hooren van zijn leerlingen hoe dat onderwijs was, welk een vriend hij voor hen was.

Toen is op zeker oogenblik de bekrompenheid der middelmatigheid in botsing gekomen met deze oorspronkelijkheid en de jonge dichter werd verplaatst als onderpastoor in een uitgestorven nest: Kortrijk.

Dit is het keerpunt geweest. Niet dat Gezelle niet alleen kon staan, niet dat hij zich door de omstandigheden heeft laten beheerschen, maar die zekere zelfbewustheid, die voor dien tijd hem deed genieten in 't uiten zijner gedachten, die schijnt door een zoo openlijke miskenning te zijn gebroken en dertig jaren, tot 1890, wacht hij voor hij weer gedichten publiceert. Een groote verandering is er dan gekomen. Gezelle had groote, trouwe vrienden te Rousselaere, deze gaven hem zijn beste gedichten in. In de eindtijd zijner eerste periode is een deel van zijn ongeluk de vertwijfelende gedachte: „gaf ik niet te veel aan de wereld?”

En altijd komt daarop geweldig naar voren de persoon die durft inzien, dat zijn hechten aan de wereld zijn liefde tot God is. Dit maakt Gezelle tot wat hij is. Ook in 't kleinste ziet hij God. Dit houdt hij ook na zijn zwijgen, maar 't heeft zijn directe pakkende kracht verloren.

Gezelle staat ver van de sensitivisten, niet de zintuigelijke fijne genieting, het doorleefde menselijke is voor hem hoofdzaak, dit is zijn kracht.

Gezelle heeft een zeer eigenaardige klank, geheel verschillend van dien van eenig Hollandsch dichter; een Hollander zal ook zelden dien klank juist treffen, de Vlaamsche tongval is niet zoo klaar en klinkend als de Hollandsche, ze is meer fijn, eventjes als naar 't Fransche. Maar 't komt niet daarvan alleen dat de voordracht der verzen door Professor Vermeulen zoo bijzonder was, daar was ook nog in dat uiterst nauwkeurig voelen van de stemming van ieder gedicht, dat de woorden slechts maakt tot een deel van een harmonisch geheel; ik herinner me niet ooit zoo goed te hebben hooren voordragen, of 't moest van Deyssel zijn.

Wanneer ik dan als criterium beschouw, de juistheid der versterking der indruk van het voorgedragene, niet het zinlijke genot van de schoonheid der stem.

R. V.

Kwajongenswerk.

Ik heb nog een appeltje met de redactie te schillen en wel naar aanleiding van het verslag van de lezing van Dr. Mannoury op Vrije Studie. Ik zeg daar verslag maar het lijkt er niets op.

Het Weekblad wil tegenwoordig geestig zijn. De weekverslagen zijn daarvan pogingen en dit artikel verraadt ook den lust van den schrijver om grappig te wezen.

Nu gaat dit misschien met weekverslagen, een verslag over de onderlinge van Laga en dergelijke, maar niet met een verslag over deze lezing.

Ik zei hierboven, dat het niets van een verslag heeft en dat wel voornamelijk omdat iemand, die niet op de vergadering was eenvoudig niet te weten komt, waarover de spreker het had en eerlijk gezegd, ik geloof dat de schrijver het zelf ook niet wist.

Hij heeft eenvoudig de kans schoon gezien om „den socialist” Mannoury een paar flauwe hatelijkheden naar het hoofd te gooien en onderwijl „Het Volk” een veeg uit de pan te geven. Aan het slot erkent hij zelf, dat de bedoeling van den spreker hem niet duidelijk was en daarmee verklaart de spreker zichzelf dan ook onbevoegd om een verslag te geven.

Het was in één woord kwajongenswerk.

En daartoe leent zich tegenwoordig het Weekblad!

J. MAAS.

ANTWOORD.

Bij het lezen van bovenstaand artikel kreeg ik den indruk dat de Heer Maas de besproken lezing niet gehoord heeft. Na 't inwinnen van informatie bleek dit werkelijk zoo te zijn. Hoe hij dan toch het verslagje van deze lezing juist meent te kunnen beoordeelen, begrijp ik niet.

Als ik nu een oud nummer van het S. W., gedateerd 1 November, te voorschijn haal en het verslagje overlees, dan vind ik daarin de volgende zin, waarover de heer Maas waarschijnlijk gevallen is, doordat hij niet bij de lezing aanwezig was:

„In het eerste (vertelsel) werd betoogd, dat het een gedenkwaardig oogenblik was, waarop we voor het eerst een verband begonnen te zoeken tusschen het gevoel van de spierbeweging bij het spartelen met onze beentjes in de wieg en de gezichtsindruk van de spartelende beentjes, die hierop volgde.”

De heer M. heeft dit waarschijnlijk aangezien voor een poging om grappig te wezen. 't Is echter een bijna woordelijke wedergave van de woorden, die op de lezing werden uitgesproken, waar ze zeer ernstig bedoeld waren.

Verder heeft de heer M. zich geërgerd aan het volgende:

„Op de achterzijde van het uitknipseltje ondeckte men in vette letters het woord „Volk” en men hield zich gereed iets aangedikt te hooren te krijgen”. Dit is geen flauwe hatelijkheid. Vele berichtjes uit „Het Volk” schijnen mij werkelijk „aangedikt” toe.

Heb ik nu genoeg terugbeweerd? Weegt het naschrift op tegen het voorschrift?

Neen. Waar de heer M. met dergelijk grof geschut als „kwajongenswerk” te velde trekt, zou ik met „vlegel” moeten antwoorden om weer in 't gelijk te komen.

't Is wel een vrij practische vechtwijze. Ik heb nu te beredeneeren dat ik geen kwajongen ben. Ze heeft echter het nadeel dat ik tegen hem kan zeggen „vlegel”. Dan moet hij beredeneeren dat hij geen „vlegel” is.

Mijnheer M. maak u niet boos. Ik vind U niet werkelijk een vlegel. Ik demonstreer slechts.

Den lezer maak ik excuus hem met een dergelijk gekibbel bezig gehouden te hebben. Mocht hij het verslagje waarover het hier gaat, toevallig gelezen hebben en het zich herinneren, wil hij mij dan gelooven als ik zeg, dat ik het van zeer weinig belang vind, zelfs al teken ik terwille van de gelijkheid met mijn vollen naam? Ik verdedig mij slechts tegen de dikke woorden van den heer M.

H. A. W. KLINKHAMER.

Een Opmerking over het Weekverslag.

Het zal niet aan de aandacht van de lezers van het S.-W. ontgaan zijn, dat door den schrijver van het Weekverslag van 15 November 1906 omtrent de prijswinnaars van het officieele concours eenige vreemde mededeelingen worden gedaan.

Aanbeveling zal het misschien verdienen, indien schrijver van genoemd verslag minder grove taal in deze gebezigd had, daargelaten of de uitdrukking waarmede de prijswinnaars worden aangeduid, de juiste is.

L. J. C. VAN ES.

Hierbij bieden wij den Heer Van Es onze excuses aan over de uitdrukkingen in 't Weekverslag van 15 November gebezigd.

SCHRIJVER VAN HET WEEKVERSLAG.

De bedoeling der Redactie is geweest bovenstaande „Opmerking” met naschrift in het vorig nummer te plaatsen. Wegens het groote belang van de tijdige plaatsing der „Ontwerp-regeling” zijn echter in het bedoelde nummer hiervoor inderhaast zes kolommen druks ingeruimd, waartoe een aantal artikelen uitgesteld moest worden.

Door een misverstand is dit ook met genoemde „Opmerking” geschied.

RED.

CORRESPONDENTIE.

Aan J. M. — Zie onderschrift onder: „Een opmerking over het weekverslag”.

Aan HOEFLIJZER. — Uw stuk komt slechts dan voor plaatsing in aanmerking, wanneer uw naam aan de Redactie bekend is.

ADVERTENTIEN.

GEOPEND:

een naar de eischen des tijds en strikt antiseptische

SALON DE COIFFURE.

Specialiteit in Toilet-Artikelen.

Antiseptische Machine, aanbevolen door H.H. Doktoren.

Aanbevelend,

N. VAN VELZEN,
voorheen VAN RIJN.

OUDE DELFT 135.

CHARLES ABRAAS

--- PHOTOGRAAF D. S. C.

OUDE DELFT 145

--- TELEPHOON No. 295.

ATELIER EERSTE RANG.

ONDERSCHIEDINGEN:

s-GRAVENHAGE 1904.

's-GRAVENHAGE 1906.

GENUA - - - 1905.

DRESDEN - - - 1906.

Biljarts „'t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabriikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.

KRUIF.

Wendt U voor het afsluiten uwer passage naar Ned.-Indië tot

J. DE KUYSER & ZONEN,

Agenten. Stv. Mij. „ROTT. LLOYD” en Stv. Mij. „NEDERLAND”.

AGENDA.

DELFT.

Maandag 10 December. Scheepsbouwkundig Gezelschap „William Froude”: Excursie naar de werf „Conrad” te Haarlem. Vertrek Delft 8.13, aankomst Haarlem 9.42 Greenwichtijd.

DEN HAAG.

Vrijdag 7 Dec. Gebouw v. K. en W.: Populair Concert van het Residentie-Orkest onder leiding van mr. J. A. H. baron van Zuylen van Nyevelt, met medewerking van Steffi Geyer (viool); 8 uur.

Ned. Tooneel: „De Pauw”; 8 uur.

Zaterdag 8 Dec. Fransche Opera: „Les contes d'Hoffmann”; 8 uur.

Zondag 9 Dec. Dierentuin. Matinee van de Fransche Opera; 2 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 7 Dec. Groote Schouwburg: „Mésalliance”; 8 uur.

Zaterdag 8 Dec. Tivoli-Schouwburg. Nederl. Tooneel: „De Pauw”; 8 uur.

Zondag 9 December. Groote Schouwburg. Opera Italiana: „Carmen”; 7½ uur.

TWEEDE ÉTAGE aangeboden

bestaande uit VOOR-, ACHTER- en TUSSCHENKAMER. Prachtig uitzicht, zoowel aan de voor- als aan de achterzijde. Met of zonder pension, naar verkiezing. Zeer geschikt voor twee vrienden. Ook gedeeltelijk te betrekken.

Brieven onder No. 4402 s-w, Bureau van dit Blad.

Gemeubileerde Kamers te huur.

Een flink Gemeub. Voorkamer, groot 4 × 5 meter, met Slaapkamer en dito Achterkamer, voorzien van goed openschuivende ramen, gas- en waterleiding; op vroolijken stand. Proper. — Te bevragen aan het Bureau van dit Blad.

Maison „HAAS”,

CUISINIER,

34 --- KOORNMARKT --- 34.

Door de steeds grootere aanvraag van **dagelijksche Diners** in diverse prijzen, heb ik met mijne **leveranciers** een **contract** gesloten, waardoor ik in staat ben **Diners** uit te zenden van af **50 cents** bij abonnement van **20 bons**. Ook **Diners** van 60 cents bij abonnement van **20 bons**. **Diners** van **80 cents** worden bij abonnement van **20 bons** geleverd tegen **70 cents**. N.B. De bons zijn 30 dagen geldig en niet persoonlijk.

Gelegenheid voor Eet- en Koffietafel.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

Boekhandel en Boekdrukkerij

J. WALTMAN Jr.

Binnenwatersloot 33.

Vlamingstraat 34.